

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 12.07.1995

COM(95) 276 def.

95/0148 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de bescherming van de
consument inzake de prijsaanduiding
van aan de consument aangeboden
produkten**

(door de Commissie ingediend)

**VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN
DE RAAD BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE CONSUMENT INZAKE
DE PRIJSAANDUIDING VAN AAN DE CONSUMENT AANGEBODEN
PRODUKTEN**

Memorie van toelichting

A INLEIDING

- 1 De programma's van de Gemeenschap voor een beleid ter bescherming en voorlichting van de consument¹ hebben de doelstellingen en algemene beginselen van een consumentenbeleid vastgesteld. Zo zijn in het voorprogramma van 1975 een aantal prioritair te voeren acties uiteengezet, onder andere het uitwerken van gemeenschappelijke beginselen inzake de aanduiding van de prijs en eventueel van de prijs per gewichts- of volume-eenheid. Het tweede programma van 1981 heeft eveneens bijzondere aandacht besteed aan de voorlichting van de consument over de prijzen, door een verbetering van de regelgevingswijzen voor de aanduiding van de prijzen, inclusief de prijs per meeteenheid.
- 2 Op dit gebied heeft de Raad de volgende richtlijnen goedgekeurd:
- Richtlijn 79/581/EEG van 19 juni 1979, gewijzigd bij Richtlijn 88/315/EEG van 7 juni 1988 inzake de prijsaanduiding van levensmiddelen²;
 - Richtlijn 88/314/EEG van 7 juni 1988 inzake de bescherming van de consument op het gebied van de prijsaanduiding van niet voor de voeding bestemde produkten³.

B HUIDIGE REGELGEVING INZAKE PRIJSAANDUIDING

- 3 Deze richtlijnen leggen de algemene verplichting op de verkoopprijs en de prijs per meeteenheid van levensmiddelen en andere produkten aan te duiden, zowel voor los verkochte als voor in variabele hoeveelheden voorverpakte produkten.

De uit deze twee richtlijnen van 1988 voortvloeiende verplichtingen zijn in de Lid-Staten op 7 juni 1990 van kracht geworden.

- 4 Met betrekking tot in vooraf bepaalde hoeveelheden voorverpakte produkten is de door deze richtlijnen opgezette regelgeving zeer ingewikkeld:

¹ PB nr. C 92 van 25.4.1975, blz. 2 en PB nr. C 133 van 3.6.1981, blz. 2

² PB nr. L 158 van 26.6.1979, blz. 19 en PB nr. L 142 van 9.6.1988, blz. 23

³ PB nr. L 142 van 9.6.1988, blz. 19

enerzijds geldt in beginsel een algemene verplichting om voor de in de bijlagen bij de richtlijn vermelde, in vooraf bepaalde hoeveelheden voorverpakte, produkten de prijs per meeteenheid aan te duiden;

anderzijds zijn er uitzonderingen die dit beginsel sterk aantasten.

Indien deze produkten in genormaliseerde communautaire reeksen aan de eindverbruiker worden aangeboden, zijn de Lid-Staten verplicht bepaalde categorieën van deze produkten te ontheffen van de verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid.

Voor bepaalde andere categorieën van deze produkten kunnen de Lid-Staten ontheffingen toekennen.

Voor de tenuitvoerlegging van deze regelgeving stellen de richtlijnen een overgangsperiode vast die op 7 juni 1995 afloopt.

Tenslotte kunnen de Lid-Staten voor de niet in de bijlagen bij de richtlijnen vermelde categorieën van in vooraf bepaalde hoeveelheden voorverpakte produkten beslissen of al dan niet een prijs per meeteenheid moet worden aangeduid.

5 Naast de in de richtlijnen vermelde specifieke ontheffingen van de prijsaanduiding per meeteenheid kunnen de Lid-Staten in nog twee andere gevallen ontheffingen toekennen:

- wanneer de aanduiding van de prijs per meeteenheid geen betekenis zou hebben en
- voor door kleine detailhandelszaken verkochte produkten die door de verkoper rechtstreeks aan de koper worden overhandigd, voor zover deze verplichting als een overmatige belasting voor deze handelszaken wordt beschouwd of zeer moeilijk uitvoerbaar is wegens de specifieke omstandigheden van bepaalde handelsvormen.

6 Een kort historisch overzicht is derhalve nuttig om de verschillende etappes te schetsen die tot de huidige regeling hebben geleid.

- In 1979 wordt het beginsel ingevoerd van de verplichte aanduiding van de verkoopprijs en de prijs per meeteenheid voor levensmiddelen. De Lid-Staten kunnen kiezen voor een aantal uitzonderingen op de aanduiding van de prijs per meeteenheid wanneer de produkten in bepaalde vaste hoeveelheden zijn voorverpakt of los dan wel per stuk worden verkocht.

In ieder geval wordt het grootste deel van de regeling opgeschort tot de Raad in 1983 een besluit neemt betreffende de reeksen. In afwachting daarvan kunnen de nationale bepalingen worden gehandhaafd.

- In 1981 wordt de verplichting tot aanduiding van de verkoopprijs van kracht voor levensmiddelen.

- In 1988 wordt het ingestelde systeem uitgebreid tot niet-levensmiddelen; tegelijkertijd wordt het verband tussen de prijs per meeteenheid en de reeksen verduidelijkt. Voor bepaalde produkten worden reeksen toegevoegd die na afloop van een nieuwe overgangperiode, op 7 juni 1995, recht geven op ontheffing van de prijsaanduiding per meeteenheid.
- In 1990 wordt de aanduiding van de verkoopprijs verplicht voor los verkochte levensmiddelen en andere produkten, tenzij de Lid-Staten de voorkeur geven aan de prijsaanduiding per stuk, en voor in wisselende hoeveelheden voorverpakte produkten (hier kan het voorbeeld van verse groenten worden aangehaald).

7 Derhalve is de evaluatie van de doeltreffendheid van de regeling niet zeer positief. Dat komt ten eerste doordat de opeenvolging van teksten over dit onderwerp ten koste van de doelstellingen is gegaan: zestien jaar na de eerste tekst wordt de voorlichting over de prijzen nog altijd niet op adequate wijze verstrekt.

De situatie in de Lid-Staten bij het naderen van het einde van de overgangperiode wijst erop dat de in 1979 in het leven geroepen en in 1988 aangevulde regeling niet meer aan de huidige omstandigheden is aangepast.

Weliswaar hebben alle Lid-Staten de teksten ter omzetting van de richtlijnen meegedeeld en derhalve een regeling betreffende de prijsaanduiding van levensmiddelen en andere produkten ingesteld. Enkele hebben echter de verstrijking van de overgangperiodes afgewacht om de verplichte aanduidingen of ontheffingen ten uitvoer te leggen.

Hoewel alle Lid-Staten de aanduiding van de verkoopprijs hebben omgezet, lijkt de situatie inzake de prijsaanduiding per meeteenheid daarentegen sterkere contrasten te vertonen al naargelang het belang dat de Lid-Staten aan de normalisatie van de verpakkingen hechten.

De huidige regeling bepaalt immers dat een beleid ten voordele van de reeksen een alternatief voor de prijsaanduiding per meeteenheid kan zijn doordat de vergelijking van de prijs van de produkten hierdoor eveneens wordt vergemakkelijkt.

Als gevolg van de diepgaande wijzigingen die zowel in de produktiewijzen als in de distributiecircuiten hebben plaatsgevonden en omdat een dergelijk verband een overdreven belemmering voor vernieuwing zou vormen, houdt een dergelijke bewering momenteel geen stand meer.

8 Verscheidene landen hebben gewezen op de moeilijkheden die zij zouden kunnen ondervinden om de regeling per 7 juni 1995 toe te passen. In wezen hebben deze moeilijkheden te maken met de toepassing van de uitzonderingen op de prijsaanduiding per meeteenheid, aangezien de economische omstandigheden de afgelopen vijftien jaar aanzienlijk zijn veranderd.

C NOODZAAK VAN EEN NIEUWE REGELING

9 Een herziening van de huidige regels is nodig om twee doelstellingen te bereiken: de consumentenvoorlichting verbeteren en het subsidiariteitsbeginsel respecteren.

Deze herziening heeft tot doel de regeling te vereenvoudigen en de wetgeving ter zake doeltreffender te maken.

I Consumentenvoorlichting

- 10 Het recht op voorlichting is al lang erkend als een van de grondrechten van de consument. Het Hof van Justitie heeft daar trouwens aan herinnerd naar aanleiding van zijn arrest "GB-INNO-BM" (zaak 362/88) van 7 maart 1990.

Het door de Gemeenschap gekozen dispositief is ook van groot belang aangezien het de noodzakelijke doorzichtigheid van de markt garandeert en de consument de middelen biedt om met verstand van zaken een keuze uit de produkten te maken.

Het is niet ondenkbaar dat de vereenvoudigingsoperatie leidt tot een beperking van deze rechten van de consument, terwijl zijn recht op voorlichting is bevestigd door de invoering door het Verdrag betreffende de Europese Unie van een nieuw artikel 129 A dat naar dit grondrecht verwijst.

Tijdens zijn vergadering van 5 april 1993 heeft de Raad "Consumentenzaken" de Commissie verzocht een aantal kwesties te onderzoeken en haar conclusies aan de Raad voor te leggen. De Raad heeft vastgesteld dat de Commissie er rekening mee dient te houden dat de etikettering onder andere doorzichtig moet zijn, dat wil zeggen dat zij de consument in staat moet stellen verschillende produkten in een bepaalde groep qua prijs en kwaliteit te vergelijken.

- 11 Doordat de huidige regelgeving zo ingewikkeld is, beschikt de consument niet over deze doorzichtige prijsinformatie. Met name het feit dat produkten die in voorverpakkingen overeenkomstig de communautaire reeksen worden verkocht, van de prijsaanduiding per meeteenheid worden ontheven, maakt een gemakkelijke prijsvergelijking door de consumenten onmogelijk omdat de prijs per meeteenheid nu eens wel wordt aangeduid en dan weer niet. Dat is bijvoorbeeld het geval voor:

- dessertijs, waarbij de prijs per liter wel moet worden aangeduid op een verpakking van 250 ml, maar niet op die van 300 ml;
- fruit- of groentenconserven in blik of in glas, waarvoor de prijs per kilo of per liter moet worden aangeduid op verpakkingen van 250 g, 500 g of 1 l, maar niet op die van 106, 156, 212, 314, 370, 425, 580... ml.

Dergelijke situaties vloeien voort uit de geldende wetgeving, die een nauwe band legt tussen de normalisatie van de verpakkingen en de prijsaanduiding.

Overigens heeft de Raad in een resolutie van 7 juni 1988⁴ om een herziening van de reeksen gevraagd.

⁴ Resolutie van de Raad van 7 juni 1988 inzake de bescherming van de consument op het gebied van de prijsaanduiding van levensmiddelen en van niet voor de voeding bestemde produkten (PB nr. C 153 van 11.06.1988, blz. 1)

De in deze resolutie aangegeven doelstelling, namelijk in het kader van de normalisatie van de voorverpakkingen eenvoudige en gemakkelijk te vergelijken reeksen op te stellen die prijsvergelijking door de consument vergemakkelijken, en vervolgens de verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid te vervangen door deze normalisatie, is niet bereikt.

De voorrang van de reeksen op de door bovengenoemde resolutie aanbevolen ingreep heeft de producenten en distributeurs ertoe aangezet te investeren om hun bevoorradingsketens te rationaliseren. Dit heeft de latere mogelijkheden tot vereenvoudiging van de bestaande reeksen in de door de Raad gewenste zin beperkt, zoals is gebleken uit de werkzaamheden die de afgelopen jaren zijn verricht om bovengenoemde doelstelling te bereiken.

Hoewel kan worden geargumenteed dat de reeksen een eigen nut blijven hebben, bijvoorbeeld in verband met de eerlijkheid van de transacties of de bescherming van het milieu, is de Commissie niettemin in de context van deze ingreep van mening dat, gezien de ingewikkeldheid van de huidige regeling en de onmogelijkheid om de door de Raad in 1988 aangegeven vervangingsdoelstelling te bereiken, de vereenvoudiging van het huidige stelsel alleen kan geschieden door het verbreken van de band tussen de prijsaanduiding per meeteenheid en de voorverpakkingsreeksen.

- 12 Eén van de prioriteiten moet ook de doorzichtigheid van de prijzen zijn, met het oog op de totstandbrenging van de in het Verdrag bedoelde Economische en Monetaire Unie. In het vooruitzicht van de derde fase en de invoering van de eenheidsmunt moeten de consumenten absoluut over eenvoudige aanknopingspunten kunnen beschikken om de prijzen van de produkten onderling, maar ook van de oude en nieuwe referentiemunt te vergelijken. De doorzichtigheid moet dus sterk worden verbeterd en de inwerkingtreding ervan moet bijtijds worden gepland om de overgang naar de eenheidsmunt te begeleiden.

II Subsidiariteit

- 13 In het kader van de acties voor de follow-up van de in 1988 vastgestelde regeling heeft de Commissie geconstateerd dat verscheidene Lid-Staten moeilijkheden ondervonden bij de vaststelling van het nationaal recht ter omzetting van de richtlijnen 88/314/EEG en 88/315/EEG. De daarbij gestelde vragen hadden voornamelijk betrekking op het deel van de regeling dat de prijs per meeteenheid betreft, omdat voor voorverpakkingen een vrije keuze tussen de communautaire en de nationale reeksen kan worden gemaakt.

Niettemin hadden de Lid-Staten, gelet op de betrekkelijk lange termijn (zeven jaar) voor de omschakeling, de neiging te wachten tot het eind van deze overgangsperiode om de toepassingswijze vast te stellen.

Naarmate het einde van de overgangsperiode naderde, zijn de moeilijkheden derhalve duidelijker tot uiting gekomen; bovendien zijn zij als gevolg van de wijzigingen in de marketingmethoden nog groter geworden.

De Commissie heeft ter gelegenheid van het eerste verslag over de aanpassing van de bestaande wetgeving aan het subsidiariteitsbeginsel (COM(93) 545 def. van 24.11.1993), dat zij in november 1993 aan de Raad heeft voorgelegd, de aandacht gevestigd op deze situatie.

In dit verslag wijst de Commissie op het geval van de drie richtlijnen inzake de bescherming van de consument op het gebied van de prijsaanduiding van voedingsmiddelen en andere produkten. Zij verwijst naar de bij de toepassing van deze regelgeving geconstateerde moeilijkheden. In het verslag wordt opgemerkt dat uit de ervaring bij de toepassing van de richtlijnen inzake de prijsaanduiding blijkt dat de huidige regelgeving zeer ingewikkeld, onvolledig en klaarblijkelijk te gedetailleerd is. Bijgevolg heeft de Commissie een herziening van deze drie teksten voorgesteld teneinde ze te vereenvoudigen.

- 14 De analyse heeft tevens aangetoond dat er rekening mee moeten worden gehouden dat de situatie in de Lid-Staten inzake consumptiewijzen, handelspraktijken, koopkracht en distributiesysteem vrij heterogeen is. Bovendien beschikken de Lid-Staten over bijzondere ervaring met de prijsaanduidingsregelingen, mede als gevolg van de tenuitvoerlegging van de communautaire regelgeving ter zake; deze ervaring moet worden benut.
- 15 Derhalve is de vereenvoudiging een noodzaak, om diverse redenen:
- de productie- en verkoopwijzen zijn aanzienlijk geëvolueerd en daarmee moet rekening worden gehouden;
 - de Lid-Staten kunnen moeilijkheden ondervinden bij het vaststellen van produkten of produktreeksen die de prijs per meeteenheid moeten dragen; derhalve moet de regeling aanzienlijk worden vereenvoudigd om ze doeltreffender te maken;
 - de veelvoudige ontheffingsmogelijkheden uit hoofde van de voorverpakkingen, krachtens communautaire of nationale regelgeving, maken de regeling overdreven uitvoerig, waardoor zij bij toepassing op nationaal niveau voor de ondernemers bijzonder verwarrend wordt;
 - de mogelijkheden om bepaalde winkels te ontheffen heeft aanleiding gegeven tot meningsverschillen; ook hier moet duidelijkheid worden geschapen;
 - alle Lid-Staten delen de wens een optimale prijsvoorlichting te verstrekken; derhalve is het wenselijk het nut van een onder alle omstandigheden gemakkelijke prijsvergelijking nogmaals te benadrukken.
- 16 Aangezien de vereenvoudiging niet tot een verlaging van het beschermingsniveau van de consumenten mag leiden, is het noodzakelijk opnieuw de nadruk te leggen op de rol van de aanduiding van de verkoopprijs en de prijs per meeteenheid, die in het merendeel van de gevallen onmisbaar blijven.

Bovendien blijkt uit de ervaring van de Lid-Staten die ervoor hebben gekozen de consumenten nu reeds te verzekeren van een hoog beschermingsniveau inzake voorlichting over de prijzen van de produkten dat de tenuitvoerlegging van de dubbele prijsaanduiding – verkoopprijs en prijs per meeteenheid (indien deze laatste van betekenis is) – de eenvoudigste en doeltreffendste manier is om de consument in staat te stellen de prijzen te vergelijken.

Derhalve is met het oog op de herziening voor deze oplossing gekozen opdat de Gemeenschap de consumenten van alle Lid-Staten een even hoog beschermingsniveau kan bieden door hen te verzekeren van een homogene voorlichting, en dit rechtvaardigt een communautair initiatief.

De Lid-Staten zullen over mogelijkheden beschikken om ontheffingen van de prijsaanduiding per meeteenheid toe te staan indien deze aanduiding de consumenten geen nuttige informatie verstrekt. Verder zullen zij de mogelijkheid hebben om rekening te houden met eventuele moeilijkheden bij de aanpassing van de kleine detailhandelszaken.

D ECONOMISCHE UITWERKING

- 17 De geplande vereenvoudiging moet absoluut worden voorafgegaan door een algemeen beraad, en de voorgestelde richtsnoeren moeten rekening houden met alle betrokken belangen. De vereenvoudiging is in ieders belang, in dat van alle consumenten en in dat van de betrokken ondernemers die een stelsel willen dat zo gemakkelijk mogelijk toe te passen is.

Hoewel de verbetering van de doorzichtigheid en de consumentenvoorlichting de ondernemingen bijkomende lasten oplegt, zullen de voordelen ervan op lange duur naar waarde worden geschat. Het belang ervan voor de consumenten is op korte termijn duidelijk zichtbaar; daarnaast kunnen echter redelijkerwijs ook op middellange termijn – in het voorstel wordt deze op vier jaar vastgelegd – niet te verwaarlozen voordelen voor handel en industrie worden verwacht als gevolg van de voorgestelde vereenvoudiging, ook in het beheer van de prijsaanduiding.

- 18 Om de draagwijdte van de nagestreefde vereenvoudiging zo nauwkeurig mogelijk te beoordelen is het afgelopen jaar zeer vaak overleg gepleegd met de deskundigen van de Lid-Staten en de betrokkenen in het bedrijfsleven.

Uit deze besprekingen blijkt dat de consumentenverenigingen de enige resolute voorstanders zijn van de algemene verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid.

Tijdens het overleg zijn enkele vraagtekens gezet bij de systematischer verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid om gemakkelijker te kunnen vergelijken.

In de industrie benadrukt een deel van de ondernemingen de omvang van de investeringen die zijn gedaan om de presentatie van de produkten te rationaliseren, terwijl een ander deel de vurige wens naar meer vrijheid voor de presentatie van de produkten uit.

Ook in de handel zijn de meningen verdeeld. Zij ziet in dat het grootwinkelbedrijf steeds meer de weg van de prijs per meeteenheid opgaat, maar er blijft vrees bestaan voor de kosten die zouden kunnen worden opgelegd aan sommige winkels die nog niet over voldoende middelen beschikken.

- 19 De door een deel van de industrie ingeroepen bezwaren zouden ongegrond kunnen lijken in die zin dat het aanduiden van de prijzen de taak van de distributeur is.

In werkelijkheid heeft de geuite vrees betrekking op het voortbestaan van de genormaliseerde reeksen die zowel op communautair als op nationaal niveau zijn vastgesteld. In de huidige regeling is een nauwe band gelegd tussen de reeksen en de prijs per meeteenheid. Daarnaast geeft de meerderheid echter toe dat bepaalde reeksen een eigen nut hebben, doordat zij productiebesparingen opleveren en het vrij verkeer van produkten vergemakkelijken, en doordat zij het milieu beschermen.

- 20 Andere bezwaren betreffen de bijkomende belasting die een nieuwe regeling aan de winkels zou opleggen.

Over het algemeen gebeurt de prijsaanduiding in Europa in de winkels die over streepjescodelezers beschikken hoofdzakelijk via etiketten op de winkelrekken. Verkooppunten die nog geen streepjescodelezers hebben ingevoerd, etiketteren elk artikel afzonderlijk.

Het achterwege laten van de afzonderlijke prijsaanduiding op elk artikel zorgt voor een besparing die op 0,5 tot 1% van de omzet kan worden geschat. Zelfs bij gebruik van een streepjescodesysteem kan een onderneming om marketingredenen de artikelen toch nog van afzonderlijke etiketten voorzien.

Volgens een in opdracht van de Commissie uitgevoerd onderzoek maakt een zeer groot deel van de grote en middelgrote Europese winkels sinds enkele jaren met behulp van meer of minder verfijnde leesapparatuur gebruik van streepjescodes.

Hoewel deze nieuwe informatietechniek bestemd is om het winkelbeheer te verbeteren (verhoging van de produktiviteit, verbetering van de marktkennis en de handelsrelaties), kan zij indirect ook voordelen voor de consument meebrengen (snellere verwerking aan de kassa, gedetailleerder kassabonnetje, minder invoerfouten...).

Hoe het ook zij, dit systeem vergemakkelijkt het beheer van de prijsaanduiding van de artikelen, zodat de prijs per meeteenheid kan worden bepaald en aangeduid, samen met de bestaande verplichting tot aanduiding van de verkoopprijs. Dit brengt geen kosten van betekenis mee, vooral bij etikettering op de winkelrekken. In de meeste gevallen is het voldoende enkele kleine wijzigingen aan te brengen in de programmatuur waarmee de verkoopprijs wordt vastgesteld.

Verder zijn de personeelskosten voor het plaatsen en controleren van de winkelreketiketten ongeveer identiek, ongeacht of het alleen om de verkoopprijs of om twee prijzen op hetzelfde etiket gaat.

Tot slot zij erop gewezen dat de technische vooruitgang in deze sector vrij groot is en dat op korte termijn nieuwe, krachtigere generaties van leesapparatuur het licht zouden kunnen zien.

21 Bovendien blijkt uit recente waarnemingen het volgende:

- 1 behalve in Duitsland en Griekenland (in dit laatste land is optische leesapparatuur voor streepjescodes nog weinig verspreid) duidt het merendeel van de grote en middelgrote winkels de prijs per meeteenheid aan of is voornemens dit binnenkort te doen;
- 2 de rest van de middelgrote en grote winkels bestudeert momenteel deze mogelijkheid, hoofdzakelijk om commerciële redenen.

Er moet zeker rekening worden gehouden met de mogelijke indirecte besparingen door de algemene toepassing van de prijs per meeteenheid. Het spreekt vanzelf dat het duurder is om, met de huidige moeilijkheden, te moeten nagaan voor welke artikelen de verplichting geldt dan om voor een hele afdeling of gamma produkten een uniforme regel te hanteren.

Niettemin kunnen bepaalde Lid-Staten van mening zijn dat de aanpassing van bepaalde kleine detailhandelszaken binnen de opgelegde termijn moeilijk zou kunnen zijn. De mogelijkheid deze periode met maximaal vier jaar te verlengen zou hen in staat moeten stellen eventuele problemen het hoofd te bieden.

Om deze aanpassingen te vergemakkelijken, met name via uitwisseling van informatie over de methodes, zal de Commissie twee jaar voor het einde van de verlenging een evaluatieverslag uitbrengen over de omstandigheden waarmee de kleine detailhandelszaken te maken krijgen.

E VOORGESTELDE NIEUWE REGELING

22 De doelstelling van de nieuwe regeling is tweeledig: verbetering van de consumentenbescherming en vereenvoudiging. Het zeer brede overleg dat hierover is gevoerd, heeft tot de volgende richtsnoeren geleid:

- de noodzaak de doeltreffendheid van de bestaande regelgeving te verbeteren door ze te vereenvoudigen:
het is onvoldoende te constateren dat de regeling zo ingewikkeld is dat de grote meerderheid van de consumenten en de ondernemers ze niet begrijpt of toepast. Een aantal Lid-Staten heeft de nadruk gelegd op dit punt en op de noodzaak tot vereenvoudiging;
- het vereenvoudigingsproces stelt de Gemeenschap in staat de consumenten een homogeen informatieniveau over de prijzen te bieden, waardoor de nationale beleidslijnen worden ondersteund. Zo biedt het voorstel een gemeenschappelijke noemer voor het te bereiken doel;
- het afschaffen van het verband tussen de consumentenvoorlichting en het beleid ten gunste van de normalisatie van produktverpakkingen;

het recht van de consument op voorlichting, krachtens de bepalingen van artikel 129 A van het Verdrag, mag niet meer worden aangetast door de ingewikkeldheid van het huidige stelsel, en de doorzichtigheid van de prijzen moet als prioritaire doelstelling worden erkend;

- dringendheid van een globale oplossing:
er is vaak naar voren gebracht dat de door de huidige regeling vastgestelde overgangperiode binnenkort afloopt. Derhalve is het wenselijk een passende regeling voor te stellen teneinde de rechtszekerheid van alle betrokkenen te waarborgen zonder aan het besluitvormingsproces van de Gemeenschap te raken.

- 23 Om aan deze verwachtingen te beantwoorden heeft de Commissie op 5 december 1994 een voorstel ingediend voor een richtlijn tot wijziging van Richtlijn 79/581/EEG van de Raad betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van levensmiddelen, gewijzigd bij Richtlijn 88/315/EEG, en van Richtlijn 88/314/EEG van de Raad inzake de bescherming van de consument op het gebied van de prijsaanduiding van niet voor de voeding bestemde produkten – COM(94) 431 def.

Dit voorstel, dat na de eerste lezing overeenkomstig artikel 189 B van het Verdrag is gewijzigd, omvat een verlenging van de overgangperiode van de huidige regeling met twee jaar; bij afloop van deze overgangperiode treedt de nieuwe, vereenvoudigde regeling in werking.

Het is namelijk van belang de rechtszekerheid van de bestaande regeling te waarborgen en een redelijke termijn vast te leggen voor de tenuitvoerlegging van de nieuwe, vereenvoudigde regeling.

Dit voorstel voor "uitstel" wordt momenteel door het Europees Parlement en door de Raad bestudeerd.

- 24 Als rechtsgrondslag voor het voorstel betreffende de nieuwe, vereenvoudigde regeling is artikel 129 A, lid 2, gekozen. Door het verbreken van de bestaande band tussen de richtlijnen betreffende de prijsaanduiding per meeteenheid en de communautaire regeling betreffende de voorverpakkingsreeksen – die met name tot doel heeft het vrij verkeer van de betrokken produkten in de interne markt te waarborgen – maakt het beleid inzake de prijsaanduiding per meeteenheid voortaan deel uit van de "specifieke maatregelen" ter ondersteuning en aanvulling van het beleid van de Lid-Staten om de economische belangen van de consumenten te beschermen en hun adequate condumentenvoorlichting te verschaffen, zoals in artikel 129 A, lid 1, sub b), is bepaald.

- 25 Om aan de beoogde doelstelling, te weten de verbetering van de consumentenvoorlichting over de prijzen van de produkten, te voldoen, is de Commissie voornemens een verslag op te stellen dat uiterlijk vier jaar na de inwerkingtreding van de bepalingen van deze richtlijn aan de Instellingen zal worden voorgelegd. Dit verslag beoogt een balans op te maken van de maatregelen die de Lid-Staten met het oog op de tenuitvoerlegging van deze richtlijn hebben genomen, met name die welke in artikel 6 worden bedoeld. Het

doel is dus de respectieve bijdragen van de Lid-Staten aan de verbetering van de consumentenvoorlichting over de prijzen te kunnen beoordelen.

- 26 Dit algemeen verslag zal twee jaar eerder worden voorafgegaan door een tussentijds verslag dat meer in het bijzonder zal handelen over de maatregelen die de Lid-Staten hebben genomen voor de aanpassing van de regeling door de kleine detailhandelaren aan wie uitstel van de verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid is toegekend.

Om toe te zien op de inspanningen met het oog op de verbetering van de consumentenvoorlichting zal de Commissie dit eerste tussentijdse verslag indienen teneinde een overzicht te geven van de mogelijkheden die de technologische ontwikkeling de kleine detailhandelaren biedt en na te gaan op welke wijze de sector bij de invoering van de eenheidsmunt zal worden betrokken.

F INHOUD VAN HET INGEDIENDE VOORSTEL

27 Inhoud van de geplande vereenvoudigde regeling

Artikel 1

Artikel 1 bakent het toepassingsgebied van de richtlijn af en legt het beginsel vast van de algemene aanduiding van de verkoopprijs en de prijs per meeteenheid ter voorlichting van de consument, zowel voor levensmiddelen als voor andere produkten. Het toepassingsgebied is vrijwillig beperkt tot de gevallen waarin prijsvergelijking relevant is, zodat de actie de grenzen van het noodzakelijke niet overschrijdt. Er bestaat namelijk een aantal situaties waarin prijsvergelijking de consument geen doorslaggevende informatie verstrekt, met name wanneer de produkten zeer uiteenlopende kenmerken hebben of aan gedifferentieerde behoeften van de consumenten beantwoorden.

Dat is bijvoorbeeld het geval voor persoonlijke produkten, kledingstukken, auto's, meubelen en alle produkten waarvoor een meetaanduiding (gewicht, lengte dan wel een andere hoeveelheid) geen nuttige informatie levert om de prijzen te vergelijken.

De verplichting tot prijsaanduiding is ten laste van de verkoper die iets te koop aanbiedt aan het publiek, de eindverbruiker, een natuurlijke persoon die niet inkoopt om de behoeften van een industriële of handelsactiviteit te dekken. Derhalve is de prijsaanduiding niet vereist voor de betrekkingen tussen leveranciers en detailhandelaren.

Artikel 2

Artikel 2 handelt over de met de richtlijn samenhangende definities. Deze zijn gedeeltelijk gebaseerd op de bestaande richtlijnen inzake de prijsaanduiding. De formulering is aangepast om rekening te houden met het feit dat sommige produkten over het algemeen en doorgaans in een andere dan de basishoeveelheid worden verkocht. De Lid-Staten kunnen besluiten dat de prijs per meeteenheid naar een dergelijke hoeveelheid verwijst. Dergelijke keuzes moeten uiteraard gerechtvaardigd zijn.

Artikel 3

Artikel 3 stelt de beginselen vast: de verplichting zowel de verkoopprijs als de prijs per meeteenheid op te geven.

Voor los verkochte produkten is alleen de prijs per meeteenheid vereist, aangezien de verkoopprijs slechts kan worden bepaald nadat de consument gezegd heeft wat hij wil.

Artikel 4

Dit artikel handelt over de eisen waaraan de prijsaanduiding moet voldoen. Het is zaak ervoor te zorgen dat de voorlichtingsdoelstelling wel degelijk wordt gehaald.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt dat de Lid-Staten tot taak hebben de praktische regelingen voor de kenmerking of etikettering vast te stellen, omdat hierbij rekening moet worden gehouden met de handelspraktijken. Zo kunnen de Lid-Staten bepalen of een etikettering per produkt noodzakelijk is of dat in bepaalde gevallen of voor bepaalde produkten kan worden volstaan met een aanduiding op de rekken.

Eveneens met het oog op de doeltreffendheid dienen de Lid-Staten nader aan te geven in welke gevallen de keuze van de meeteenheid betrekking moet hebben op een hoeveelheid die afwijkt van de in artikel 2, sub b), opgesomde maten en gewichten.

Artikel 6

Artikel 6 verduidelijkt de rol van de Lid-Staten bij de keuze van de ontheffingen voor een aantal produkten waarvoor een prijs per meeteenheid geen bewezen nut heeft voor de consumentenvoorlichting. Dit artikel is zodanig verwoord dat het enerzijds het algemene toepassingsgebied van de regeling niet inperkt en anderzijds de Lid-Staten algemene criteria geeft om de draagwijdte van de ontheffingen te bepalen.

Bij de niet-levensmiddelen bestaat er duidelijk een grote verscheidenheid van produkten waarvoor de prijs per meeteenheid geen betekenis heeft. De Lid-Staten kunnen derhalve, teneinde de regeling gemakkelijker te beheren, een "positieve" lijst opstellen van produkten die wel onder de regeling vallen in de plaats van een "negatieve" lijst die meer tijd zou vergen.

Artikel 7

Dit artikel kent de Lid-Staten de mogelijkheid toe om voor bepaalde kleine detailhandelaren indien nodig de aanpassingsperiode voor de nieuwe regeling inzake de verplichte prijsaanduiding per meeteenheid met maximaal vier jaar te verlengen. Een overgangperiode van in totaal zes jaar lijkt voldoende om alle detailhandelaren in staat te stellen aan de algemene doelstelling van consumentenvoorlichting te voldoen.

Artikel 8

Dit artikel omschrijft de follow-up door de Lid-Staten van de toepassing van de regeling, met name de sancties.

Artikel 9

Artikel 9 voorziet in de intrekking van de huidige regeling op de datum waarop de overgangsperiode afloopt en de nieuwe regeling van kracht wordt; deze datum, die in het volgende artikel wordt vastgesteld, is 7 juni 1997.

Artikel 10

Artikel 10 stelt de data voor de tenuitvoerlegging van de nieuwe regeling vast. Verder bepaalt het dat de Lid-Staten kennis geven van de ontheffingsmogelijkheden waarvoor zij hebben gekozen.

Artikel 11

Artikel 11 bepaalt dat de Commissie toeziet op de toepassing van de regeling en uiterlijk vier jaar na de uiterste omzettingsdatum een verslag daarover aan het Europees Parlement en aan de Raad voorlegt.

Dit verslag zal twee jaar eerder worden voorafgegaan door een tussentijds verslag over de aanpassingsomstandigheden voor de kleine detailhandelszaken, naargelang de keuzes die de Lid-Staten overeenkomstig artikel 7 hebben gemaakt en de overeenkomstig artikel 10, lid 3, ontvangen kennisgevingen.

Artikel 12

Dit is de traditionele uitvoeringsbepaling van de door het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie vastgestelde rechtshandelingen.

**Voorstel voor een richtlijn van het
Europees Parlement en de Raad
betreffende de bescherming van de
consument inzake de prijsaanduiding
van aan de consument aangeboden
produkten**

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van de consument op het gebied van de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden produkten

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 129 A, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie¹,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité²,

Overeenkomstig de procedure van artikel 189 B van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

- 1 Overwegende dat het van belang is de consumenten een hoog beschermingsniveau te garanderen, en dat de Gemeenschap daartoe bijdraagt door middel van specifieke acties die voorzien in passende voorlichting aan de consumenten over de prijs van de aan hen aangeboden produkten;
- 2 Overwegende dat de programma's van de Gemeenschap voor een beleid inzake bescherming en voorlichting van de consument³ voorzien in de vaststelling van gemeenschappelijke beginselen betreffende de prijsaanduiding;
- 3 Overwegende dat deze beginselen zijn vastgesteld in Richtlijn 79/581/EEG van de Raad van 19 juni 1979⁴, gewijzigd bij Richtlijn 88/315/EEG van de Raad van 7 juni 1988⁵ – voor levensmiddelen – en in Richtlijn 88/314/EEG van de Raad van 7 juni 1988⁶ – voor niet voor de voeding bestemde produkten;
- 4 Overwegende dat de verplichte aanduiding van de verkoopprijs en de prijs per meeteenheid een aanzienlijke bijdrage levert tot een betere voorlichting van de consumenten door hun de beschikking te geven over essentiële gegevens om weloverwogen keuzes te maken;
- 5 Overwegende dat de vastgestelde regeling voorzagt in een aantal ontheffingen van de algemene verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid, met name

1 PB nr.

2 PB nr.

3 PB nr. C 92 van 25.04.1975, blz. 2 en PB nr. C 133 van 03.06.1981, blz. 2

4 PB nr. L 158 van 26.06.1979, blz. 19

5 PB nr. L 142 van 09.06.1988, blz. 23

6 PB nr. L 142 van 09.06.1988, blz. 19

indien de produkten worden verkocht in hoeveelheden of inhouden die met de op communautair niveau vastgestelde reeksen overeenstemmen;

- 6 Overwegende dat deze band tussen de aanduiding van de prijs per meeteenheid van de produkten en de normalisatie van de verpakkingen een zekere starheid bij de tenuitvoerlegging van de vastgestelde regeling heeft veroorzaakt, waardoor de toepassing van deze regeling uiterst ingewikkeld is gebleken; dat het derhalve wenselijk is deze band af te schaffen en de nodige vereenvoudigingen door te voeren, zonder dat dit de regeling betreffende de normalisatie van de verpakkingen aantast;
- 7 Overwegende dat derhalve rekening dient te worden gehouden met alle moeilijkheden die bij de uitvoering van de door bovengenoemde richtlijnen vastgestelde regeling zijn ondervonden en dat een nieuwe, vereenvoudigde regeling dient te worden voorgesteld waarmee het beoogde hoofddoel, namelijk een adequate consumentenvoorlichting, gemakkelijker kan worden bereikt;
- 8 Overwegende dat de aanduiding van de verkoopprijs en de prijs per meeteenheid van de produkten de consument op de eenvoudigste wijze optimale mogelijkheden biedt om de aard en de kwaliteit van de produkten te beoordelen en te vergelijken, zodat hij op basis van eenvoudige vergelijkingen een weloverwogen keuze kan maken;
- 9 Overwegende dat derhalve een algemene verplichting moet worden gehandhaafd tot aanduiding van zowel de verkoopprijs als de prijs per meeteenheid voor alle produkten, met uitzondering van los verkochte produkten aangezien de prijs daarvan niet vooraf op verzoek van de eindverbruiker kan worden bepaald;
- 10 Overwegende dat alleen een aangepaste regelgeving op communautair niveau kan zorgen voor een homogene en doorzichtige voorlichting ten behoeve van alle consumenten in het kader van de interne markt; dat de nieuwe, vereenvoudigde benadering tegelijkertijd voldoende en noodzakelijk is om deze doelstelling te bereiken;
- 11 Overwegende bovendien dat de doorzichtigheid van de prijzen een prioriteit is in het kader van de totstandkoming van de economische en monetaire unie en dat zij derhalve aanzienlijk moet worden verbeterd, en dat de inwerkingtreding ervan tijdig moet worden gepland zodat zij de overgang naar de eenheidsmunt begeleidt;
- 12 Overwegende dat de invoering van de eenheidsmunt sterk zal worden vergemakkelijkt door de consumenten de beschikking te geven over eenvoudige referentie-elementen aan de hand waarvan zij de prijzen van de produkten kunnen vergelijken;
- 13 Overwegende dat het wenselijk is er rekening mee te houden dat bepaalde produkten over het algemeen en doorgaans in andere hoeveelheden worden verkocht dan de in de richtlijn vermelde basiswaarden en dat het derhalve opportuun is dat de Lid-Staten in bepaalde gerechtvaardigde gevallen toestemming verlenen om de prijs per meeteenheid aan te duiden onder verwijzing naar de waarde van deze door het gebruik ingeburgerde hoeveelheid;

- 14 Overwegende dat de Lid-Staten over mogelijkheden moeten beschikken om de verplichte aanduiding van de prijs per meeteenheid voor bepaalde handelszaken of -vormen aan te passen en tevens te beoordelen of een dergelijke aanduiding voor een bepaald aantal produkten niet nodig is wanneer deze de consumenten geen nuttige informatie verstrekt;
- 15 Overwegende dat het wenselijk is dat de Lid-Staten evenals voorheen over de mogelijkheid beschikken een ontheffing van de verplichte prijsaanduiding per meeteenheid te verlenen voor produkten bij welke deze prijsaanduiding geen betekenis zou hebben of verwarring zou kunnen stichten; dat dit met name het geval is wanneer de aanduiding van de hoeveelheid geen pertinente informatie voor prijsvergelijking vormt of indien verschillende produkten in eenzelfde verpakking worden verkocht;
- 16 Overwegende dat de Lid-Staten, teneinde de toepassing van de ten uitvoer gelegde regeling te vergemakkelijken, voor produkten die geen levensmiddelen zijn over de mogelijkheid beschikken een lijst op te stellen van de produkten of categorieën produkten die aan de verplichte aanduiding van de prijs per meeteenheid onderworpen blijven;
- 17 Overwegende dat rekening moet worden gehouden met de ontwikkeling van de distributievormen en dat oplossingen moeten worden uitgewerkt om met zo gering mogelijke marginale kosten de consumenten een optimale voorlichting over de prijzen van de produkten te kunnen verstrekken;
- 18 Overwegende dat het wenselijk is te voorzien in een gemoduleerde overgangperiode naargelang de betrokken economische actoren zodat zij voor de aanduiding van de prijs per meeteenheid kunnen zorgen;
- 19 Overwegende dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de in de kleine detailhandelszaken door te voeren aanpassingen, met name rekening houdend met de technologische evolutie en met het geplande tijdschema voor de invoering van de eenheidsmunt, en dat de Commissie daartoe twee jaar voor de uiterste datum voor algemene toepassing van de regeling een evaluatieverslag over de situatie zal opstellen,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Deze richtlijn beoogt te voorzien in de aanduiding van de verkoopprijs en de prijs per meeteenheid van de produkten die de handelaren aan de eindverbruiker aanbieden, teneinde de prijsvergelijking, indien relevant, te vergemakkelijken.

Artikel 2

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) verkoopprijs: de prijs die geldt voor een gegeven hoeveelheid van het produkt;
- b) prijs per meeteenheid: de prijs voor een kilogram, een liter, een meter, een vierkante meter of een kubieke meter van het produkt of een andere hoeveelheid wanneer deze in de Lid-Staten algemeen en gebruikelijk is voor de verkoop van specifieke produkten;
- c) los verkocht produkt: een produkt dat niet vooraf wordt verpakt en/of slechts in het bijzijn van de eindverbruiker wordt gemeten of gewogen.

Artikel 3

- 1 De verkoopprijs en de prijs per meeteenheid moeten voor alle onder artikel 1 vermelde produkten worden aangeduid, onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 6.
- 2 Voor los verkochte produkten moet de prijs per meeteenheid worden aangeduid voor alle in artikel 1 bedoelde produkten, aangezien de verkoopprijs niet vooraf op verzoek van de eindverbruiker kan worden vastgesteld.

Artikel 4

- 1 De verkoopprijs en de prijs per meeteenheid moeten ondubbelzinnig, gemakkelijk herkenbaar en goed leesbaar zijn.
- 2 De verkoopprijs en de prijs per meeteenheid hebben betrekking op de uiteindelijke prijs van het produkt volgens de door de Lid-Staten vastgestelde voorwaarden.
- 3 De prijs per meeteenheid heeft betrekking op de aangegeven hoeveelheid, overeenkomstig de nationale en communautaire bepalingen. Het gaat daarbij met name om de netto-hoeveelheden van het produkt.

Artikel 5

De Lid-Staten bepalen de toepassingswijze voor de prijsaanduiding, met name voor de prijzen voor een in artikel 2, sub b), bedoelde algemene en gebruikelijke hoeveelheid.

Artikel 6

- 1 De Lid-Staten kunnen ontheffing verlenen van de verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid voor produkten waarbij een dergelijke aanduiding wegens hun aard of bestemming geen betekenis zou hebben, alsmede voor produkten waarbij een dergelijke aanduiding geen adequate voorlichting voor de consument zou vormen of verwarring zou kunnen veroorzaken.
- 2 De Lid-Staten kunnen ontheffing verlenen van de verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid van produkten waarvoor de verwijzing naar lengte, massa of volume niet door nationale of communautaire bepalingen wordt opgelegd. Deze ontheffingsmogelijkheid geldt met name voor per stuk of per eenheid verkochte produkten.
- 3 Met het oog op de toepassing van de bepalingen van lid 1 en 2 hierboven kunnen de Lid-Staten voor niet-levensmiddelen een lijst opstellen van de produkten of categorieën van produkten die aan de verplichte prijsaanduiding per meeteenheid onderworpen blijven.

Artikel 7

De Lid-Staten kunnen bepalen dat de verplichting om de prijs per meeteenheid aan te duiden voor andere dan los verkochte produkten die door bepaalde kleine detailhandelszaken worden verkocht, uiterlijk op 6 juni 2001 van kracht wordt, als de verplichte aanduiding van de prijs per meeteenheid vanaf 7 juni 1997

- voor deze handelszaken een overmatige belasting zou meebrengen
of
- niet uitvoerbaar lijkt wegens het aantal te koop aangeboden produkten, de verkoopoppervlakte, de inrichting van de verkoopplaats of omstandigheden die eigen zijn aan bepaalde handelsvormen, zoals bepaalde bijzondere soorten reizende handel.

Artikel 8

De Lid-Staten stellen vast welke sancties gelden voor overtredingen van de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en nemen de nodige maatregelen om deze toe te passen. De op deze wijze vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

Artikel 9

Richtlijn 79/581/EEG van de Raad van 19 juni 1979, gewijzigd bij Richtlijn 88/315/EEG van de Raad van 7 juni 1988, en Richtlijn 88/314/EEG van de Raad van 7 juni 1988 worden per 7 juni 1997 ingetrokken.

Artikel 10

- 1 De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 6 juni 1997 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie hiervan onverwijld in kennis. De vastgestelde bepalingen gelden vanaf 7 juni 1997.
- 2 Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.
- 3 De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van alle bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen. Zij wijzen met name op de krachtens de artikelen 5, 6 en 7 vastgestelde bepalingen, alsmede op alle latere aanpassingen.
- 4 De Lid-Staten geven kennis van het in artikel 8 bedoelde stelsel van sancties, alsmede van alle latere wijzigingen.

Artikel 11

- 1 De Commissie legt uiterlijk twee jaar na de in artikel 10, lid 1, bedoelde datum aan het Europees Parlement en aan de Raad een eerste verslag over de toepassing van de bepalingen van artikel 7 voor.
- 2 De Commissie legt uiterlijk vier jaar na de in artikel 10, lid 1, bedoelde datum aan het Europees Parlement en aan de Raad een algemeen verslag over de toepassing van deze richtlijn voor.

Artikel 12

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te,

Voor het Europees Parlement

Voor de Raad

De Voorzitter

De Voorzitter

TOELICHTING INZAKE DE GEVOLGEN

Gevolgen van het voorstel voor de bedrijven,
met name voor het midden- en kleinbedrijf (MKB)

TITEL VAN HET VOORSTEL

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden produkten

REFERENTIENUMMER VAN HET DOCUMENT

COM(95) 276

HET VOORSTEL

1 Zoals de Commissie in haar verslag aan de Europese Raad over de aanpassing van de bestaande wetgeving aan het subsidiariteitsbeginsel (COM 93/545 def. van 24 november 1993) heeft opgemerkt, leiden de aan de huidige regeling ten grondslag liggende teksten in de praktijk tot een aantal problemen, die als volgt kunnen worden samengevat:

- de vastgestelde bepalingen zijn uiterst gedetailleerd en bijzonder moeilijk uitvoerbaar;
- industrie en distributie, in het bijzonder in de levensmiddelensector, ondervinden moeilijkheden bij de tenuitvoerlegging van de regeling;
- verscheidene Lid-Staten hebben de Commissie reeds mededeling gedaan van hun wens de regelgeving voor het einde van de overgangsperiode (juni 1995) te herzien;
- de gekozen bepalingen leiden in de praktijk tot de bevordering van genormaliseerde reeksen, hetgeen onvermijdelijk een aantal andere problemen met zich brengt.

In de praktijk blijkt het bijzonder moeilijk om vast te stellen in welke situaties de prijs per meeteenheid moet worden toegepast, aangezien het stelsel van ontheffingen die zowel op communautair niveau als krachtens de nationale wetgeving verplicht of facultatief zijn, moeilijk valt af te bakenen.

Deze onduidelijkheid geldt zowel voor de produkten die onder de verplichte prijsaanduiding vallen als voor de winkeliers die de regelgeving moeten uitvoeren.

Meer in het algemeen is de regeling, die teruggaat op een idee dat in de jaren zeventig is geformuleerd, nauwelijks aangepast aan de ontwikkelingen die zich in de afgelopen twintig jaar in de distributie en met betrekking tot het consumptiepatroon hebben voorgedaan.

Derhalve moest een voorstel worden ingediend dat aan een tweeledige doelstelling beantwoordt:

- een vereenvoudiging van het stelsel tegen de achtergrond van de opgedane ervaring, zowel met betrekking tot de toepassing van de prijsaanduiding per meeteenheid, als ten aanzien van het feit dat is gebleken dat een band tussen de voorverpakkingsreeksen en de prijs van de produkten niet adequaat is;
- te herinneren aan de respectieve rol van de Gemeenschap, de Lid-Staten en de economische actoren om bij te dragen tot een betere consumenten-voorlichting.

ZEER UITVOERIGE RAAPLEGINGEN

- 2 Op basis van richtsnoeren die reeds bekend werden gemaakt, heeft DG XXIV zonder enige uitsluiting veelvuldig overleg gepleegd met vertegenwoordigers van handels-, industriële en consumentenorganisaties, alsmede met ter zake bevoegde functionarissen en deskundigen uit de Lid-Staten.

Sedert begin juli 1994 zijn langs informele weg verscheidende voorontwerpen van de tekst onder de bevoegde personen verspreid. Alle organisaties die op de deskundigenvergaderingen aanwezig waren, hebben de mogelijkheid gekregen commentaar te geven of voorstellen te doen. DG XXIV heeft zonder enige uitzondering gehoor gegeven aan alle uitnodigingen voor besprekingen over dit onderwerp, die zowel door de handel als door de industrie werden georganiseerd.

Bij de Consumentenadviesraad is begin juli 1994 een adviesaanvraag ingediend; deze heeft zich gunstig over de voorgestelde aanpak uitgesproken.

Bovendien is individueel overleg gevoerd met bedrijven of firma's die hun persoonlijke standpunten tot uiting wilden brengen; in dit verband zijn derhalve tientallen raadplegingen gehouden, zowel met productie- als distributiebedrijven, alsmede met specialisten inzake handelsapparatuur.

Tot slot hebben de besprekingen die tijdens het eerste halfjaar van 1995 tijdens het interinstitutioneel onderzoek van het voorstel voor een richtlijn (COM(94) 431 def.) over de verlenging van de huidige overgangperiode zijn gevoerd, het mogelijk gemaakt het debat te verdiepen, en kon aan de hand van de daarbij verzamelde elementen worden geconstateerd dat de door de betrokken economische operatoren geuite standpunten aanzienlijk konden evolueren.

Uit dit alles blijkt dat de overgrote meerderheid van de gesprekspartners een vereenvoudiging van de huidige regeling wenst. Tevens is duidelijk dat de aanduiding van de prijs per meeteenheid wel degelijk het meest geschikte middel voor consumentenvoorlichting is wanneer vergelijkingen nuttig zijn. Het geuite

voorbehoud had betrekking op de uitzonderlijk zware last voor bepaalde detailhandelszaken, en was vooral afkomstig van detailhandelaren die bang zijn dat de belangstelling voor de in de jaren zeventig en tachtig door de industrie ontwikkelde voorverpakkingsreeksen in de toekomst zal verminderen.

Niettemin moet worden onderstreept dat de benaderingen niet eenvormig waren, en dat vaak uiteenlopende en zelfs tegenovergestelde meningen zijn gehoord uit eenzelfde sector van organisaties die met elkaar verwante of als zodanig beschouwde belangen vertegenwoordigen.

GEVOLGEN VOOR DE BEDRIJVEN

- 3 Aangezien de distributeurs met de aanduiding van de prijs per meeteenheid worden belast, zijn zij de enigen die door het voorstel kunnen worden geraakt.

De industrie kan zich derhalve redelijkerwijs niet op extra kosten beroepen.

Niettemin luidde een soms ingeroepen argument dat de nieuwe regeling de investeringen van de industrie met het oog op de reeksen van hoeveelheden op losse schroeven stelt. Dit argument houdt echter geen stand aangezien de nieuwe regeling noch tot effect heeft dat de werkzaamheden met betrekking tot de reeksen teniet worden gedaan, noch dat de reikwijdte ervan negatief wordt beïnvloed. Integendeel, doordat de nieuwe regeling de band van ondergeschiktheid tussen de prijs per meeteenheid en de reeksen opheft, maakt zij meer flexibiliteit bij het beleid ten gunste van de reeksen mogelijk.

Meer in het algemeen lijkt de beoogde nieuwe regeling geen significante aanvullende lastenverzwaring met zich te brengen, doch veeleer tot aanzienlijke besparingen voor de handel te leiden, ook al lijkt dit paradoxaal.

Krachtens de vigerende regeling geldt de verplichting tot aanduiding van de prijs per meeteenheid namelijk uitsluitend voor bepaalde produkten, die zonder kennis van de nationale of communautaire voorverpakkingsreeksen niet altijd gemakkelijk identificeerbaar zijn.

Een groot gedeelte van de distributiesector, die moderne bedrijfstechnieken gebruikt, past de prijs per meeteenheid reeds toe of treft maatregelen om deze toe te passen. In verband hiermee wordt reeks gebruik gemaakt van streepjescodetechnieken en scanners.

Gelet op de thans beschikbare apparatuur zou het dus momenteel kostbaarder zijn de prijs per meeteenheid alleen voor bepaalde produkten van een produktreeks aan te duiden dan voor de hele reeks.

Bovendien worden steeds meer experimenten uitgevoerd ter evaluatie van nieuwe technieken voor de elektronische etikettering van winkelrekken, die bescheiden investeringen vergen.

Met het gehele scala van technieken die reeds beschikbaar zijn of dit op korte termijn zullen zijn, kan derhalve voor een groot gedeelte van de handel de

aanduiding van de prijs per meeteenheid worden veralgemeend, zulks tegen niet buitensporige kosten.

De belangrijkste reden is in feite de geleidelijk toenemende verspreiding in de hele handel van streepjescodes en de scanningprocedure.

Momenteel is, los verkochte verse landbouw- en visserijprodukten uitgezonderd, een zeer groot deel van de produkten reeds voorzien van een streepjescode. Bovendien wordt de streepjescode doorgaans weinig gebruikt, aangezien hij is ontworpen als "drager" van prijsinformatie en dit deel van de code alleen door de grote en middelgrote distributie geregeld wordt gebruikt. De kwestie kan derhalve worden samengevat als de kosten van het "laden" en aflezen van de prijzen met behulp van de streepjescode.

Uitgaande van de prijzen van de betrokken apparatuur en de huidige en verwachte prestaties daarvan dienen de hogere kosten die bij de vrees voor een nieuwe regeling worden ingeroepen veel genuanceerder te worden beoordeeld.

Niettemin moet bij de opstelling van een nieuwe regeling rekening worden gehouden met de tijd die nodig is voor de verspreiding van de geavanceerde technieken en voor de toepassing ervan door de handel.

AANPASSING VAN DE KLEINE DETAILHANDELSZAKEN

- 4 De kenmerken van dit soort handel vragen noodzakelijkerwijs om bijzondere aandacht, met name gezien het belang van de aanwezigheid van de handel voor het sociale weefsel.

Er is rekening gehouden met diverse overwegingen:

- er moet worden gezorgd voor de noodzakelijke veiligheid van de regeling, teneinde de tenuitvoerlegging ervan, zowel door de Lid-Staten als door de economische operatoren, te vergemakkelijken. Daarbij is de voorkeur geuit voor een flexibele oplossing, waarmee rekening kan worden gehouden met de omvang van de plaatselijke aanwezigheid;
- uit respect voor het subsidiariteitsbeginsel kan de Gemeenschap geen drempels met betrekking tot de verkoopoppervlakte of de omzet vaststellen;
- om de nagestreefde doelstelling – de verbetering van de voorlichting over de prijzen – niet aan te tasten, dient de Commissie toe te zien om de verwezenlijking van een hoog beschermingsniveau voor de consumenten;
- de terbeschikkingstelling van technische oplossingen die nog in ontwikkeling zijn en de noodzaak van aanpassing van bepaalde specifieke handelstypes moeten worden beoordeeld, niet alleen in termen van bijkomende kosten, die lager zouden kunnen blijken dan aangekondigd, maar tevens in termen van duur.

In het licht van het voorgaande moet dus nog worden nagegaan welke tijdsspanne nodig is om deze doelstelling onder de beste omstandigheden te bereiken.

Uitgaande van de raadplegingen lijkt een termijn van vier jaar volstrekt voldoende voor de vereiste aanpassingen. Deze termijn moet verenigbaar blijven met de geplande wijze van overgang naar de eenheidsmunt. Iedereen is het erover eens dat de handel en de consumenten hierbij een essentiële rol spelen, en dat bewustmakingsacties moeten worden gepland.

Om de ontwikkeling van deze aanpassingen zo nauwkeurig mogelijk te volgen, is de Commissie voornemens de Gemeenschap en de betrokken operatoren in staat te stellen aan de evaluaties deel te nemen; daarom is voor een tijdstip twee jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn voorzien in een tussentijds verslag dat met name over deze aangelegenheden zal handelen.

ISSN 0254-1513

COM(95) 276 def.

DOCUMENTEN

NL

02 10

Catalogusnummer : CB-CO-95-303-NL-C

ISBN 92-77-90631-6

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg

27